

OIKEUSMINISTERIÖN JA RIKOSSEURAAMUSLAITOKSEN TULOSSOPIMUS 2020–2023

Oikeusministeriö ja Rikosseuraamuslaitos ovat neuvotelleet ja sopineet vuosien 2020–2023 tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen osoitettavat resurssit.

Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan oikeusministeriölle Rikosseuraamuslaitoksen puolivuotisraportissa ja toimintakertomuksessa.

Tulosneuvottelu käytiin 14.10.2019 Helsingissä.

SISÄLLYSLUETTELO

1. STRATEGINEN KEHYS.....	3
1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet	3
1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta).....	5
2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2020–2023.....	9
2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	9
2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus	11
2.3 Henkilöstö	13
2.4 Talous.....	15
3. VUOSIEN 2020–2023 VOIMAVARAT	16
3.1 Henkilötyövuodet	16
3.2 Määrärahat	16
4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA	16
5. ALLEKIRJOITUKSET	16

LIITTEET

Liite 1 Yhteiset tunnusluvut

1. STRATEGINEN KEHYS

1.1 Visio, perustehtävä ja strategiset tavoitteet

Strategiset tavoitteet muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä oikeusministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Tavoitteisiin vaikuttavat myös oikeusministeriön ja viraston omat strategiat.

Viraston kannalta keskeisimmät hallitusohjelman tavoitteet:

”Kriminaalipolitiikka tähtää kokonais- ja uusintarikollisuuden vähentämiseen, vaikuttavan kuntouttavan toiminnan vahvistamiseen sekä rikosseuraamusviranomaisten ja muiden sektoreiden välisen yhteistyön lisäämiseen. Kohdennetaan väkivallan vastaista työtä väkivaltataipumuksia itsessään tunnistavalle, kaikki sukupuolet huomioiden.” (HO 2019)

”Rikollisuutta ja rikosten uusimista ehkäistään monipuolisin keinoin. Poliisin, syyttäjän, tuomioistuinten tai ulosoton kohtaamat henkilöt ohjataan myös muiden tarvitsemiensa palveluiden piiriin, kuten ulosotosta talous- ja velkaneuvontaan, poliisilta päihdehuoltoon tai väkivallan katkaisuojelmaan, vankilasta ja yhdyskuntaseuraamuksista sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä rikollisuutta ehkäiseviin kuntoutusohjelmiin.” (HO 2019)

”Radikalisaatiota ehkäistään viranomaisten ja järjestöjen yhteistyöllä sekä tuemalla järjestöjen toimintaa” (HO 2019)

”Kootaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille” (HO 2019)

”Poistetaan asunnottomuus kahdessa vaalikaudessa” (HO 2019)

”Päivitetään päihdestrategia ehkäisevän työn edistämiseksi sekä päihdepalvelujen kokonaisuuden yhteensovittamiseksi. Jatketaan määrätietoista työtä tupakkoinnin ja alkoholin kokonaiskulutuksen vähentämiseksi. Huumehoidon tehokkuutta parannetaan ja käytön haittoja vähennetään” (HO 2019)

”Laaditaan aiempaa valmistelua hyödyntäen mielenterveysstrategia, joka näkee mielenterveyden pääomana, turvaa mielenterveysoikeudet ja -palvelut, linkittää ne olemassa oleviin rakenteisiin, ehkäisee itsemurhia ja vahvistaa ammattilaisten osaamista. Samalla uudistetaan mielenterveys- ja päihdelainsäädäntö” (HO 2019)

”Työllisyysaste nostetaan 75%:iin. Toteutetaan osatyökykyisille suunnattu työkykyohjelma, erityisen tuen tarpeessa olevien pääsyä työllistymistä edistävien ja yksilöllisten palveluiden piiriin tehostetaan, vahvistetaan mielenterveyspalveluiden saatavuutta.” (HO 2019)

”Koulutus- ja osaamistaso nousevat kaikilla koulutusasteilla, oppimiserot kaventuvat ja koulutuksellinen tasa-arvo lisääntyy. Varmistetaan, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen: Korotetaan oppivelvollisuusikä 18 ikävuoteen. ” Varmistetaan tasavertaiset mahdollisuudet yksilöllisillä

oppimispoluilla, positiivisen diskriminaation rahoituksella, joustavammalla opetuksella ja riittäväällä tuella.” (HO 2019)

- *Rikosseuraamuslaitos osallistuu hallitusohjelmahankkeisiin tavoitteena vähentää rangaistusta suorittavien uusintarikollisuutta ja varmistaa rikosseuraamusasiakkaiden tuen ja palveluiden yhteensovittaminen yhteiskunnan normaalipalveluihin ja palvelujatkumot.*

”Arvioidaan vaarallisimpien väkivaltarikollisten vapautumisen edellytyksiä perusteellisesti.” (HO 2019)

- Rikosseuraamuslaitos huolehtii yhteiskunnan turvallisuudesta suunnitelmallisella ja asteittaisella vapauttamisella.

”Digitalisaation ja sähköisten palvelujen edistäminen” (HO 2019)

- Rikosseuraamuslaitoksen sähköisen asioinnin ja digipalveluiden kehittäminen.

Alla olevassa taulukossa esitetään Rikosseuraamuslaitoksen visio, perustehtävä sekä tärkeimmät strategiset tavoitteet ulottuen vuoteen 2023.

<p>Visio Rise on yhtenäinen, yhdenmukainen ja osaava. Valmennamme rikoksettomaan elämään – turvallisesti kohti avoimempaa täytäntöönpanoa.</p>
<p>Perustehtävä Rikosseuraamuslaitos vastaa tutkintavankeuden toimeenpanosta sekä yhdyskuntaseuraamusten ja vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta.</p>
<p>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valmennamme asiakkaita rikoksettomaan elämäntapaan. 2. Huolehdimme turvallisuudesta rangaistusten täytäntöönpanossa ja edistämme yhteiskunnan turvallisuutta. 3. Toiminnassamme toteutuu oikeusturva ja yhdenvertainen kohtelu. <p>Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Verkostoidumme ja integroidumme yhteiskunnan normaalipalveluihin. 5. Toiminta- ja asiakasprosessit ovat sujuvia, tietojärjestelmät edistävät tuloksellisuutta. 6. Toimipaikkaverkosto ja organisaatorakenne edesauttavat tavoitteiden saavuttamista. <p>Henkilöstötavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Uudistamme johtamista ja tuemme henkilöstöä osaamisen kehittämisessä. 8. Parannamme henkilöstön työhyvinvointia ja Risen työnantajamielikuvaa. 9. Teemme tavoitteellista ja vuorovaikutuksellista lähityötä. <p>Taloutta koskevat tavoitteet</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Kohdennamme resurssit strategiaa edistävään toimintaan. 11. Toimintamme on taloudellista ja tuottavaa.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät (ml. riskienhallinta)

Uusintarikollisuus on viime vuosina vähentynyt, mikä on osaltaan hillinnyt rangaistusten täytäntöönpanokustannusten kasvua. Uusintarikollisuuteen vaikuttavat monet tekijät: yleinen rikollisuuskehitys, rikoskontrollijärjestelmän toiminta, seuraamusjärjestelmässä tapahtuvat muutokset sekä Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden viranomaisten toiminta. Tutkimusten mukaan rikosten uusiminen on nopeinta heti vapautumisen jälkeisinä kuukausina, joten nivelvaiheen palvelujatkumoiden onnistumisella on suuri merkitys uusintarikollisuuteen. Rikosseuraamuslaitoksen ja muiden viranomaisten kuntouttavien toimien ohella viimeaikaista uusintarikollisuuden laskua selittävät rangaistusta suorittavien keski-ikäisen nousu (uusimisalttius vähenee ikääntyessä) ja ensi kertaa vankilaan saapuvien suhteellisen määrän nousu (ensikertaiset uusivat muita harvemmin).

Tietoon tulleen rikollisuuden kokonaismäärä on jatkanut laskuaan¹. Rikosseuraamuslaitoksen asiakasmäärään merkittävästi vaikuttavien rikosten osalta on ristikkäisiä muutoksia. Seksuaalirikokset ovat selkeästi lisääntyneet viime vuosina. Tilastokeskuksen katsauksessa todetaan, että viranomaisten tietoon tulleiden seksuaalirikostapausten määrät vaihtelevat vuosittain paljonkin. Törkeät pahoinpitelyt olivat käytännössä entisellä tasolla. Rattijuopumusten kokonaismäärä kasvoi edelleen, törkeät rattijuopumukset kuitenkin vähenevät. Merkittävää on huumausaineiden käyttöön liittyvien rattijuopumusten määrän ja osuuden kasvu, näitä tuomitaan harvoin törkeänä. Rikollisuustilanteessa ei ennakoita tapahtuvan voimakkaita nopeita muutoksia.

Vuoden 2019 keskimääräinen vankiluku tulee olemaan noin 2 960, nousua edelliseen vuoteen tulee noin 50. Vankilaan tulleita on ollut viime vuotta enemmän. Tämä kertoo osaltaan lyhytaikaisten vankien määrän kasvusta. Rangaistusta suorittavista vangeista noin 40 % on vankilassa enintään kolme kuukautta ja vain noin 10 % vangeilla vankilasaoloaika on yli kaksi vuotta. Tämä loisi edellytyksiä yhdyskuntaseuraamusten laajemmalle käytölle. Yhdyskuntaseuraamusten käytön laajentamista tullaan arvioimaan osana täytäntöönpanolainsäädännön kokonaistarkastelua vuodesta 2020 lukien.

Tutkintavankien määrä on noussut lähes sadalla, poliisin säilyttämien tutkintavankien määrän lasku on tätä pienempi. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäinen määrä on nousemassa hiukan, mutta täytäntöön pantavaksi tulleiden yhdyskuntaseuraamusten määrä on edelleen laskussa.

Oikeusministeriössä on valmisteilla muutosehdotuksia vankeuslakiin ja muihin Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa ohjaaviin lakeihin. Muutokset kohdistuisivat esimerkiksi Poliisin ja Rikosseuraamuslaitoksen väliseen yhteistyöhön etenkin tietojenluovutuksen osalta, vankilassa suoritettavaan tekniseen valvontaan, vangille annettavan vankilan maksukortin käyttöön ja valvontaan, vankilan omaisuuden luovuttamiseen vangin haltuun ja vangin etsintäkuuluttamiseen. Lisäksi tarkoituksena on säätää lailla vankien ja tutkintavankien

¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Rikos- ja pakkokeinotilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=2342-9151. 2. vuosineljännes 2019. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 24.9.2019]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/rpk/2019/02/rpk_2019_02_2019-07-12_tie_001_fi.html

saatavilla olevista laeista, asetuksista ja muista säädöksistä sekä luettelosta valvovista toimielimistä, joille vangilla ja tutkintavangilla on valitus- tai kantelu-oikeus.

Eduskunnassa on keväällä 2019 hyväksytty laki rikoslain 2 c luvun muuttamisesta (521/2019). Lailla muutetaan ehdonalaiseen vapauteen päästämisen määräosan määräämistä (ns. ensikertalaisuussääntö) niin, että jatkossa vanki, joka rikosta edeltäneiden viiden vuoden aikana ei ole suorittanut vankeusrangaistusta vankilassa, päästetään ehdonalaiseen vapauteen, kun rangaistuksesta on suoritettu puolet. Tällä hetkellä raja on kolme vuotta. Uusissa säännöksissä ei kuitenkaan muutettu nykytilan mukaista määräosan määräämistä tilanteessa, jossa rikos on tehty alle 21-vuotiaana. Hallituksen esityksessä (HE 175/2018 vp, s. 18–19) todetaan, että Rikosseuraamuslaitoksen tilastojen ja ehdottomien vankeusrangaistusten keskipituuden perusteella on arvioitu, että lainmuutos aiheuttaisi päivittäisen vankiluvun kasvua noin 32 vangilla. Tämä johtuisi siitä, että useampi rikoksenuusija suorittaisi vankeusrangaistuksestaan vankilassa pidemmän ajan kuin nykyisin. Rikoslain 2 c luvun 5 §:n muutos astuu voimaan 1.1.2020. Rikokseen, joka on tehty ennen lain voimaantuloa, ja siitä seuraavan rangaistuksen täytäntöönpanoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Eduskunta on helmikuussa 2019 hyväksynyt lakimuutoksen yhdyskuntaseuraamuslain muuttamisesta (188/2019), jolla ehdonalaisten vapauden valvontaan asettamisen edellytyksiin lisättiin korkeaksi arvioitu väkivalta- tai seksuaalirikokseen syyllistymisen riski. Ehdonalaista vapauttamista koskevien säännösten muuttamisen tavoitteena on vähentää tilanteita, joissa toistuvasti väkivalta- ja seksuaalirikoksiin syyllistyneet tai henkirikoksesta tuomitut vapautuvat suoraan vankilasta ilman vapautumiseen liittyviä ehdonalaisten vapauden valvonnan mahdollistavia tukitoimia. Lakimuutos on tullut voimaan 1.9.2019. Myös seksuaali- ja väkivaltarikoksiin syyllistyneiden vankien ohjelmatoimintaa on tarkoitus lisätä lakimuutoksen myötä saaduilla lisäresursseilla.

Syksyn 2018 aikana on annettu edellä mainittujen lisäksi myös kaksi muuta hallituksen esitystä, joiden määräraha-vaikutukset eivät kohdistu vielä vuodelle 2020, mutta lisämäärärahat on otettu huomioon vuosien 2019–2022 kehyspäätöksessä. Nämä hallituksen esitykset koskevat lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten rangaistusten kiristämistä sekä sakon muuntorangaistuksen käytön laajentamista. Sakon muuntorangaistuksen palauttamisen yhteydessä eduskunta antoi lausuman, jonka mukaan Rikosseuraamuslaitoksen tulee selvittää mahdollisuudet kehittää ja laajentaa muuntorangaistukseen tuomittujen sijoittamista ulkopuoliseen laitokseen päihdehoitoon ja mahdollisuudet varmistaa tarvittavien päihde- ja sosiaalipalvelujen jatkuvuus riittävän ajan laitossijoituksen ja muuntorangaistuksen suorittamisen jälkeen.

Vuoden 2020 alusta tulee voimaan ehdollisen vankeuden tehostamista koskevat uudet säännökset, joilla ehdollisen vankeuden valvonta ulotetaan myös 21-vuotta täyttäneisiin (HE 120/2018 vp). Tämä lisää seuraamusselvitysten ja valvontojen määrää sekä mahdollisesti ehdollisen vankeusrangaistuksen valvonnan ehtojen rikkomisen seurauksena 4-14 päivän vankeuteen määrättyjen määrää.

Syksyllä 2018 eduskunnan käsittelyssä olleiden hallituksen esitysten yhteisvaikutuksen on arvioitu suunnittelukaudella olevan vankimäärän nousu noin sadalla vangilla päivittäin. Nämä vangit olisivat pääosin lyhytaikaisia. Tämän lisäksi tutkintavankien määrä tulee lisääntymään hallituskauden aikana, sillä tavoitteena sijoittaa tutkintavangit heti vangitsemisoikeudenkäynnin jälkeen poliisitaloista tutkintavankilaan.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ja vankimäärän kehitys riippuu lainsäädännön ja rangaistuskäytäntöjen muutoksista. Tämä vaikeuttaa vanki- ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrän arviointia pidemmällä aikajänteellä. Toimitilaverkostoselvityksen yhteydessä laaditun rangaistuskäytännön lievään kiristymiseen pohjautuvan skenaarion mukaan vankiluku nousisi noin 3 500:aan vuonna 2035. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden määrä nousee vastaavasti, tätä ei kuitenkaan arvioitu verkostoselvityksen yhteydessä vastaavalla laskennallisella tarkkuudella. Skenaariossa huomioitiin viimeaikojen tehdyt ja vireillä olevat lakimuutokset, maltillinen linjan kiristyminen sekä väestömuutokset. Hallitusohjelman mukainen poliisien määrän lisääminen tullee osaltaan lisäämään rikosseuraamusasiakkaiden määrää.

Vankilaturvallisuus on edelleen hyvällä tasolla. Järjestäytyneen rikollisuuden vaikuttaminen muuhun vankiyhteisöön on lisääntynyt. Yhtenä syynä on järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien vankien lukumäärän kasvu.

Vankiloissa tapahtuva radikalisoituminen on edelleen yksi suurimmista huolenaiheista Euroopan maissa. Suomi on sitoutunut vankiloissa tapahtuvan terrorismin ja väkivaltaisiin ääriilikkeisiin johtavan radikalisoitumisen tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Yhteiskuntarakenteita vakavimmin uhkaava rikollisuus on yhä enemmän muuttumassa rajat ylittäväksi järjestäytyneeksi rikollisuudeksi ja verkossa tapahtuvaksi kyberrikollisuudeksi. On myös varauduttava ympäristörikosten ja muiden uudentyyppisten rikoslajien yleistymiseen.

Hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti Rikosseuraamuslaitoksen toimitilaverkostoa kehitetään nykyiset toimipaikat säilyttäen. Rikosseuraamuslaitoksen tulee kuitenkin laatia yli hallituskauden mittainen toimitilaverkoston kehittämissuunnitelma. Nykyiset toimitilat eivät tue parhaalla mahdollisella tavalla strategian mukaista toimintaa. Nykyinen vankilaverkosto on osittain huonokuntoinen ja vankipaikkakapasiteetti on rajallinen ottaen huomioon mm. rangaistusasteikon kiristämisen ja tutkintavankien nopeamman vankilaan siirtämisen vaikutukset vankimäärään. Vankimäärän nousu keskittyy erityisesti Etelä-Suomeen, mikä luo tarpeen rakentaa tutkinnan turvaamiseksi lisää tutkintavankipaikkoja Vantaan vankilan yhteyteen. Käynnissä on Hämeenlinnan naisvankila-, Keravan avovankila-, Jyväskylän yhdyskuntaseuraamustoimisto/avovankila-, Vaalan ja Oulun suljettujen vankiloiden hankkeet.

Rikosseuraamuslaitoksen toimintaympäristöön ja verkostoyhteistyöhön vaikuttavat useilla hallinnonaloilla käynnissä olevat rakenteelliset muutokset ja niiden taloudellinen tilanne. Sosiaali- ja terveystalouden uudistamista jatketaan maakuntiin pohjautuvalla rakenneuudistuksella ja peruspalvelujen kehittämisellä, jota tehdään tulevaisuuden sote-keskusohjelman avulla. Hallitusohjelmassa on useita hankkeita, joissa Rikosseuraamuslaitoksen tulee olla mukana edistämässä rangaistusta suorittavien pääsyä normaalipalveluihin ja vaikuttamassa uusintarikollisuutta vähentävien toimien kehittämistä.

Rikosseuraamuslaitoksen keskeisimmät riskit

Rikosseuraamuslaitoksen keskeisimmät riskit ovat seuraavat:

1. Toimitilaverkosto; Toimitilaverkosto on epätarkoituksenmukainen verkostoyhteistyökumppaneiden ja henkilöstön saatavuuteen nähden. Toimitilat ovat osin huonokuntoisia ja ne eivät tue strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamista ja kestävästä kehitystä. Nykyiset rakenteet sitovat liiaksi henkilökuntaa. Toimitilojen huonon kunnon vuoksi on riskinä, että tiloja joudutaan äkisti tyhjentämään sisäilmaolosuhteiden tai muiden vastaavien syiden vuoksi.
2. Henkilöstön riittävyys, osaaminen ja saatavuus; Rakenteet sitovat liikaa henkilökuntaa. Entistä moniongelmaisempi asiakaskunta edellyttää henkilökunnan osaamistason nostamista ja työpanoksen uudelleenkohdentamista. Riskinä on, että nykyisen henkilöstön osaamista ei saada kehitettyä riittävän nopeasti vastaamaan työn sisällön kehittymisen edellyttämää uudenlaista osaamista. On huolehdittava Risen työnantajakilpailukyvästä, jotta turvataan riittävä osaavan henkilöstön saatavuus.
3. Roti; Roti otetaan käyttöön kerralla, joten riskinä on, että Rotin käyttöönotossa ilmenee ongelmia. Rotin kokonaiskustannustason nousu kaventaa toiminnan kehittämismahdollisuuksia.

2. TULOSTAVOITTEET VUOSILLE 2020–2023

2.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuosille 2020–2023 ovat:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Valmennamme asiakkaita rikoksettomaan elämäntapaan.
- Huolehdimme turvallisuudesta rangaistusten täytäntöönpanossa ja edistämme yhteiskunnan turvallisuutta.
- Toiminnassamme toteutuu oikeusturva ja yhdenvertainen kohtelu.

Keskeiset vaikuttavuustavoitteita tukevat välitavoitteet ovat:

- Tulostavoite 1: Valmennamme asiakkaita rikoksettomaan elämäntapaan.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020-2022	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään toimintaa, joka vähentää rangaistusta suorittavien uusintarikollisuutta. Kehitetään toiminnan vaikuttavuuden arvioitavuutta. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> ○ Seksuaali- ja väkivaltarikoksiin syyllistyneiden vankien kuntouttavan toiminnan lisääminen. ○ Vankien koulutukseen ja toimintaohjelmiin osallistumisen lisääminen. 	<p>Uusiminen 3 v. ja 5 v. seuranta-ajalla %</p> <p>Vankeusvankien toimintaan osallistuminen, % päivittäin toimintoihin käytettävissä olevasta ajasta</p> <p>Koulutuksen osuus vankien toimintoihin käytettävissä olevasta ajasta, %</p> <p>Toiminta- ja päihdeohjelmien osuus vankien toimintoihin käytettävissä olevasta ajasta, %</p> <p>Seksuaali- ja väkivaltarikoksiin syyllistyneiden vankien ohjelmatoimintaan osallistuminen, %</p> <p>% vangeista, jotka</p>

		ovat osallistuneet toimintaan kokopäiväisesti
2023	<ul style="list-style-type: none"> Risen palvelut ja vankien sijoittelu vastaavat asiakkaiden palvelutarpeita. 	Roti: Ransun tavoitteiden toteutuminen

Tulostavoite 2: Huolehdimme turvallisuudesta rangaistusten täytäntöönpanossa ja edistämme yhteiskunnan turvallisuutta.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020-2023	<ul style="list-style-type: none"> Vähennetään vapautumisvaiheeseen liittyviä riskejä suunnitelmallisella vapauttamisella ja turvallisella siirtymisellä kohti avoimempaa täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanon turvallisuutta parannetaan ja valvontatyötä kehitetään. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> Turvallisuuden ja valvontatyön ulkoinen arviointi ja sen mukaiset kehittämistoimet, Kehitetään JR-rikollisuutta ehkäiseviä toimenpiteitä, Jatketaan väkivaltaisen radikalisoitumisen havainnoinnin ja ennaltaehkäisyn kehittämistä. 	Valvotun koevapauden kautta vapautuneet, % vapautuneista vankeusvangeista Suoraan suljetusta vapautuneiden % osuus vapautuneista Vankeusvangeista avolaitoksissa keskimäärin päivässä, % Vapauttamissuunnitelma tehty verkostoyhteistyönä, % kaikista vapauttamissuunnitelmista Laitosturvallisuusindeksi

- Tulostavoite 3: Toiminnassamme toteutuu oikeusturva ja yhdenvertainen kohtelu.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020-2023	<ul style="list-style-type: none"> Laillisuusvalvonta ja oikeudellinen ohjaus paranevat, tavoitteena rikosseuraamusasiakkaiden oikeusturvan ja yhdenvertaisen kohtelun toteutuminen. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> vuosittaisen laillisuusvalvontasuunnitelman toimeenpano, asiakkaita koskevien menettelytapojen yhdenmukaistaminen valtakunnallisiksi. 	Toteutunut/ei Kanteluiden kokonaismäärä ja toimenpiteisiin johtaneiden kanteluiden määrä sekä havainnot yksikköön tehdyn ensimmäisen valvontakäynnin jälkeisiltä valvontakäynteiltä. Vuosittainen laillisuusvalvon-

		tasuunnitelma raportoitu/ei
2021	<ul style="list-style-type: none"> Rikosseuraamuslaitos ottaa käyttöön toiminnan laadun auditointijärjestelmän. 	Käytössä/ei

2.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2020 – 2023 ovat:

<p>Toiminnallinen tuloksellisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> Verkostoidumme ja integroidumme yhteiskunnan normaalipalveluihin. Toiminta- ja asiakasprosessit ovat sujuvia, tietojärjestelmät edistävät tuloksellisuutta. Toimipaikkaverkosto ja organisaatorakenne edesauttavat tavoitteiden saavuttamista.
--

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Tulostavoite 6: Verkostoidumme ja integroidumme yhteiskunnan normaalipalveluihin.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020-2023	<ul style="list-style-type: none"> Kehitetään verkostoyhteistyötä tavoitteena rikosseuraamusasiakkaiden tuen ja palveluiden yhteensovittaminen yhteiskunnan normaalipalveluihin sekä monitoimijaisen yhteistyön ja palvelujatkumoiden kehittäminen. Toimenpiteenä mm. <ul style="list-style-type: none"> Laaditaan valtakunnalliset sidosryhmäyhteistyön linjaukset. Luodaan toimintamalli asiakassuunnitelmayhteistyölle ja turvataan jatkumot. Lisätään lyhytaikais- ja sakkovankeiden sijoittamista ulkopuoliseen kuntoutukseen. 	<p>Linjaukset laadittu/ei</p> <p>Asiakassuunnitelmayhteistyömalli laadittu/ei ja pilotoitu/ei</p> <p>% sakkovangeista sijoitettu ulkopuoliseen kuntoutukseen</p> <p>Toteutettu arviointitutkimus, missä arvioidaan jatkopolkuja ja vaikuttavuutta (v. 2023)</p>

- Tulostavoite 7: Toiminta- ja asiakasprosessit ovat sujuvia, tietojärjestelmät edistävät tuloksellisuutta.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020	<ul style="list-style-type: none"> • Rotin toiminnallinen käyttöönottosuunnitelma valmistuu. • Älyvankila-järjestelmä otetaan käyttöön Hämeenlinnan vankilassa. Rikosseuraamusasiakkaiden sähköistä asiointia ja digipalveluja lisätään ja kehitetään kaikissa yksiköissä (v. 2020–2023). • Esitutkintaviranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö on sujuvaa. Toimenpiteinä mm. selvitetään työnjako ja vastuut vangin kuljetuksessa ja esitutkinnassa. 	<p>Käyttöönottosuunnitelma valmistunut/ei</p> <p>Toteutunut/ei</p>
2021	<ul style="list-style-type: none"> • Roti otetaan käyttöön. Rotin jatkokehitys aloitetaan. 	

- Tulostavoite 8: Toimipaikkaverkosto ja organisaatorakenne edesauttavat tavoitteiden saavuttamista.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Rikosseuraamuslaitos on nykyistä yhtenäisempi organisaatio, jonka toimeenpanokyky paranee. Toimenpiteinä mm. <ul style="list-style-type: none"> ○ Laaditaan ehdotus organisaatorakenteen kehittämistarpeista 6/2020 mennessä keväällä 2019 toteutettujen ulkoisten arviointien tuloksia hyödyntäen. • Toimipaikkaverkostoa kehitetään ja varmistetaan tutkintavankipaikkojen riittävyys. 	Laadittu/ei
2021	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan organisaatorakenteen muutokset. 	
2023	<ul style="list-style-type: none"> • Risen toimitilaverkoston pitkäntähtäimen kehittämissuunnitelma valmistuu. 	

2.3 Henkilöstö

Henkilöstöön liittyvät tavoitteet vuosille 2020–2023 ovat:

Henkilöstö

- Uudistamme johtamista ja tuemme henkilöstöä osaamisen kehittämisessä.
- Parannamme henkilöstön työhyvinvointia ja Risen työntajamielikuvaa.
- Teemme tavoitteellista ja vuorovaikutuksellista lähityötä.

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Tulostavoite 11: Uudistamme johtamista ja tuemme henkilöstöä osaamisen kehittämisessä.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilökunnan rekrytointi- ja koulutusjärjestelmän kehittämistarpeet arvioidaan. • Johtajat ja esimiehet osallistuvat suunnitelmallisesti johtamis- ja esimieskoulutukseen (v. 2020–2023). 	Arviointi laadittu/ei Osaava: johtamiskoulutuksen suorittaneiden johtajien osuus kaikista johtajista Koulutustasoindeksi Koulutuspäivät VMBaro
2021-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan henkilökunnan rekrytointi- ja koulutusjärjestelmään tarvittavat muutokset v. 2020 tehdyn arvioinnin pohjalta. 	

- Tulostavoite 12: Parannamme henkilöstön työhyvinvointia ja Risen työntajamielikuvaa.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Risen työhyvinvointiohjelma valmistuu. Ohjelman toimeenpano aloitetaan. • Henkilökunnan työturvallisuutta parannetaan. Toimenpiteenä kehitetään turvallisuutta parantavia menettelytapoja mm. ottamalla käyttöön henkilökunnan turvatarkastuksia vankien henkilökuntaan kohdistaman painostuksen välttämiseksi. • Risealan tunnettuuden ja työnantajamielikuvan parantaminen. 	Sairauspoissaolot pv/htv Työtapaturmat, lkm ja pv/htv VMBaro Uhka- ja vaaratilanneilmoitusten lkm Työnantajamielikuvatutkimus (v. 2022–2023)

- Tulostavoite 13: Teemme tavoitteellista ja vuorovaikutuksellista lähityötä.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020-2023	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan lähityön kehittämistoimia. Toimenpiteinä mm. otetaan käyttöön rikosseuraamustyöntekijä-nimike ja lähityön vastuuvirkamies-toimintamalli. • Toteutetaan lähityön täydennyskoulutus nykyiselle ja rekrytoitavalle henkilökunnalle mm. kouluttamalla henkilökuntaa kohtaamaan erilaisten asiakasryhmien tarpeita. 	Rstt:n ja vastuuvirkamiesten lkm Lähityön täydennyskoulutuksen käyneiden lkm VMBaro

2.4 Talous

Talouteen liittyvät tavoitteet vuosille 2020–2023 ovat:

Talous

- Kohdennamme resurssit strategiaa edistävään toimintaan.
- Toimintamme on taloudellista ja tuottavaa.

Keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ovat:

- Tulostavoite 16: Kohdennamme resurssit strategiaa edistävään toimintaan.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020	<ul style="list-style-type: none"> • Päätetään kanttiinitoiminnan järjestämismalli. 	
2021	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään tiedolla johtamista mm. ottamalla käyttöön BI-sovellus. 	Otettu käyttöön/ei ole otettu käyttöön

- Tulostavoite 17: Toimintamme on taloudellista ja tuottavaa.

VUOSI	VÄLITAVOITTEET	MITTARI/ ARVIOINTIKRITEERI
2020	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistetaan tuottavuuden ja vaikuttavuuden mittaristo. • Handi-palvelussa ostolaskujen automaatio on 28 % tasolla. 	Mittaristouudistus tehty/ ei tehty

3. VUOSIEN 2020–2023 VOIMAVARAT

3.1 Henkilötyövuodet

	Toteuma 2018	Arvio 2019	Tavoite 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023
Henkilötyövuodet	2 494	2 573	2 580	2 560	2 545	2 545 ²

3.2 Määrärahat

	Toteuma 2018	Toteutuma- arvio 2019	Tulossopimus 2020	Kehys 2021	Kehys 2022	Kehys 2023
Määrärahat (1000 €)	211 774	225 095	219 132	225 819	231 877	231 424

Taulukossa vuosien 2021–2023 määrärahat ovat valtioneuvoston 7.10.2019 Julkisen talouden suunnitelman mukaiset. Eduskunta hyväksyy niitä koskevat talousarvioesitykset vuosittain.

4. VOIMASSAOLO JA SEURANTA

Rikosseuraamuslaitos laatii puolivuosisikatsauksen tilinpäätösennusteineen elokuussa 2020 ja toimintakertomuksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta helmikuussa 2021. Oikeusministeriö ohjeistaa raportointiaikataulusta erikseen. Puolivuosisikatsaukseen ja toimintakertomukseen liitetään arvio riskienhallinnan tilasta ja näköpiirissä olevista riskeistä ja keinoista niiden torjumiseksi.

5. ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 14.10.2019.

Pekka Timonen
Kansliapäällikkö
Oikeusministeriö

Arto Kujala
Pääjohtaja
Rikosseuraamuslaitos

² Aleneva luku johtuu keittiöhenkilöstön vähentämisestä ruokahuollon siirryttyä palveluntuottajalle.

Liite 1 Yhteiset seurantamittarit

Mittari	To- teuma 2017	To- teuma 2018	Arvio 2019	Tavoite 2020	Tavoite 2021	Tavoite 2022	Tavoite 2023
Henkilöstö							
Tekemättömän työn kustannukset							
Työtyytyväisyys VMBaro (Y) –luku	3,27	3,36	3,42	3,45	3,50	3,50	3,50
Johtajuusindeksi VMBaro (JO)	3,02	3,12	3,15	3,20	3,30	3,35	3,40
Työtyytyväisyys työyh- teisön toimintakulttuu- riin VMBaro	3,58	3,64	3,65	3,70	3,75	3,80	3,80
Talous							
Toimintamenot vuo- dessa/ vanki € (netto)	58 830	62 880	64 249	61 667	62 617	63 533	62 420
Toimintamenot des- sa/yhdyskuntaseuraa- musta suorittava € (netto)	5 865	6 410	8 017	7 264	6 814	6 501	6 317
Siirtyvän määrärahan osuus %	12,5 %	13,0 %	8,0 %	6,0 %	6,0 %	8,0 %	8,0 %
Toimitilat							
Toimitilatehokkuus (hum2/htv)	43	35	-	33	33	33	33
Toimitilakustannuk- set/htv	9 230	9 661	-	5 188	4 779	4 779	4779